

SAOPŠTENJE 160/2023

Datum objave:
 13.12.2023.

Preliminarni podaci

Kvartalni bruto domaći proizvod

Treći kvartal 2023.

Saopštenjem su predstavljeni rezultati preliminarnog obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP) Crne Gore za treći kvartal 2023. godine, u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, a u skladu sa ESA 2010 metodologijom.

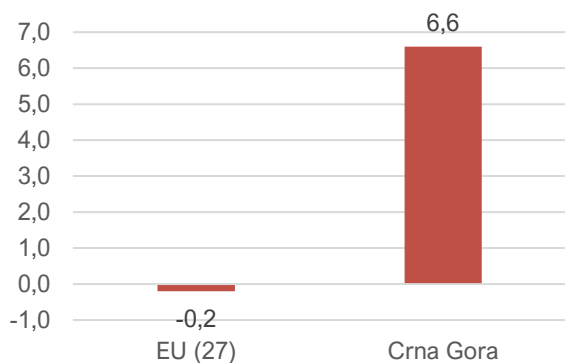
Bruto domaći proizvod Crne Gore u trećem kvartalu 2023. godine iznosio je 2 171,6 miliona eura, dok je u istom periodu prethodne godine iznosio 1 868,9 miliona eura.

Stopa realnog rasta BDP-a u trećem kvartalu 2023. godine iznosila je 6,6%.

Tabela 1. Kvartalni bruto domaći proizvod

	IIIQ 2023 (p)
BDP u tekućim cijenama, mil. EUR	2 171,6
BDP u stalnim cijenama, mil. EUR	1 991,8
Stopa nominalnog rasta, %	16,2
Stopa realnog rasta, %	6,6

Grafik 1. Stope realnog rasta za IIIQ 2023, u %

Grafik 2. Stope realnog rasta IQ 2021 - IIIQ 2023, u %

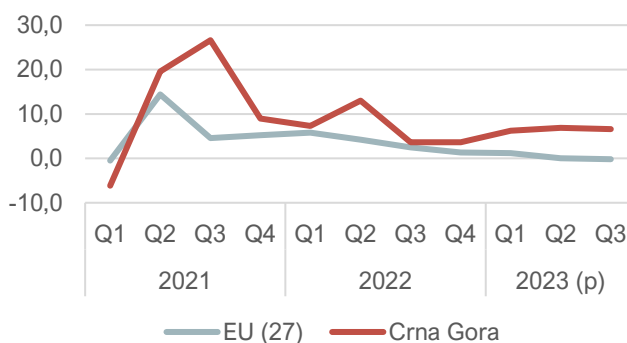

Tabela 2. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u tekućim cijenama

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IIIQ 2022	IIIQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 443 666	1 623 124
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	1 186 250	1 306 426
1.2	1.2 Potrošnja države	257 416	316 698
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	318 955	331 758
3	3 Promjene u zalihama	188 140	125 925
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-81 849	90 832
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	1 167 506	1 373 678
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	1 249 355	1 282 846
5 = (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 868 912	2 171 639

Tabela 3. Struktura kvartalnog BDP-a, u tekućim cijenama, u %

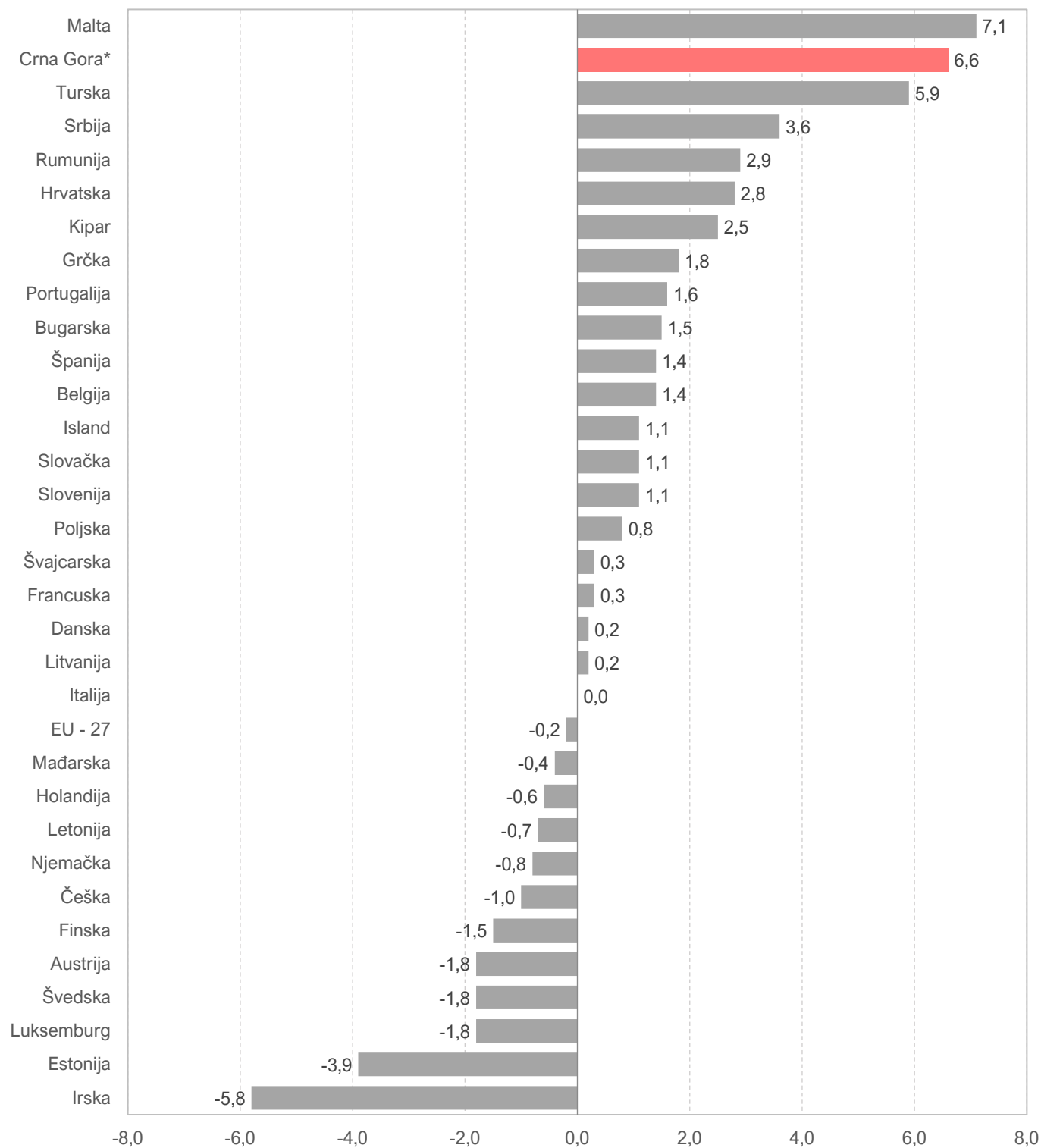
Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IIIQ 2022	IIIQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	77,2	74,7
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	63,5	60,2
1.2	1.2 Potrošnja države	13,8	14,6
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	17,1	15,3
3	3 Promjene u zalihama	10,1	5,8
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-4,4	4,2
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	62,5	63,3
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	66,8	59,1
5 = (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

Tabela 4. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine)

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IIIQ 2022	IIIQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 285 661	1 454 030
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	1 042 726	1 188 343
1.2	1.2 Potrošnja države	242 934	265 687
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	267 070	336 623
3	3 Promjene u zalihama	158 511	193 457
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-55 390	7 646
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	977 036	1 284 441
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	1 032 426	1 276 795
5 = (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 655 852	1 991 756

Tabela 5. Struktura kvartalnog BDP-a, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine), u %

Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IIIQ 2022	IIIQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	77,6	73,0
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	63,0	59,7
1.2	1.2 Potrošnja države	14,7	13,3
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	16,1	16,9
3	3 Promjene u zalihama	9,6	9,7
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-3,3	0,4
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	59,0	64,5
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	62,4	64,1
5 = (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

Grafik 3. Međunarodni pregled stopa realnog rasta BDP-a za IIIQ 2023, u %

* Stopa realnog rasta izračunata je na osnovu cijena istog kvartala prethodne godine

Podaci o stopama realnog rasta BDP-a koje objavljuje EUROSTAT nalaze se na internet adresi:

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/teina011/default/table?lang=en>

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Uprava za statistiku objavljuje rezultate obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP), u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, po kategorijama potrošnje.

Korišćena metodologija je u skladu sa Sistemom nacionalnih računa (SNA 2008) i Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA 2010).

Obračun kvartalnog BDP-a po potrošnoj metodi zasniva se na podacima sistema zvanične statistike Crne Gore. Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl. list CG br 18/12 i 47/19) i Programu zvanične statistike 2019-2023 (Sl. list CG br. 07/19) kao glavni proizvođači zvanične statistike za osnovne komponente bruto domaćeg proizvoda definisani su:

- Uprava za statistiku za statistiku realnog sektora i cijena,
- Centralna banka Crne Gore za monetarnu statistiku i statistiku bilansa plaćanja,
- Ministarstvo finansija za statistiku javnih finansija,
- Uprava prihoda i carina za statistiku fiskalnih prihoda i podatke uvoza i izvoza roba

Osnovne komponente BDP-a po potrošnoj metodi su:

- Lična potrošnja domaćinstava,
- Potrošnja države,
- Bruto investicije u osnovna sredstva,
- Promjene u zalihama,
- Saldo izvoza i uvoza roba i usluga

Izdaci za ličnu potrošnju domaćinstava obračunavaju se na osnovu podataka iz redovnih statističkih istraživanja (anketa o potrošnji domaćinstava, podaci statistike poljoprivrede, industrije, spoljne trgovine, statistike cijena), kao i podataka izvještajnih jedinica. Podaci se obračunavaju po metodi robnih tokova na detaljnom nivou klasifikacije lične potrošnje prema namjeni (COICOP).

Izdaci za finalnu potrošnju države obračunavaju se na osnovu podataka Ministarstva finansija primjenom ESA 2010 metodologije. Individualna potrošnja države obuhvata izdatke za obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu i sport, kulturu i rekreaciju.

Ostali izdaci države predstavljaju kolektivnu potrošnju (opšte javne službe, odbrana, javni red i bezbjednost, ekonomski poslovi, zaštita životne sredine i sl.). Podaci finalne potrošnje države su u skladu sa klasifikacijom funkcija države (COFOG klasifikacija).

Bruto investicije u osnovna sredstva obračunate su na osnovu metode robnih tokova. Za obračun bruto investicija u osnovna sredstva korišćeni su podaci redovnih statističkih istraživanja (statistike spoljne trgovine, istraživanja o građevinskim radovima, istraživanja o investicijama u osnovna sredstva) i podaci Uprave prihoda i carina

Podaci o izvozu i uvozu roba i usluga obračunavaju se na osnovu podataka statistike spoljne trgovine Uprave za statistiku, podataka Uprave prihoda i carina i podataka Bilansa plaćanja Centralne banke Crne Gore.

Obračun QBDP-a po potrošnoj metodi urađen je i u stalnim cijenama (cijene prethodne godine). Na osnovu raspoloživih podataka obračun je izvršen u stalnim cijenama primjenom metode ekstrapolacije za potrošnu kategoriju potrošnja države, a za sve ostale potrošne kategorije obračun u stalnim cijenama je izvršen primjenom metode deflacije.

Podaci se publikuju shodno [Kalendaru objavljivanja podataka](#).

Poslednji objavljeni podatak se smatra preliminarnim i postaje konačan, u definisanom roku, predviđenim Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Kvartalni bruto domaći proizvod](#)